REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
*Braşov, piaţa mare nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
*Administraţiunea*, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 176. | Braşov, Joi 12 (25) August. | 1904.

## Sine lege vagantur....

*Braşov*, 11 (24) August.

Pe fondul sombru al „cestiunei naţionale", ce a fost atât de mult hărţuită şi chinuită în deceniul ultim al veacului trecut, se desineză tot mai visibil inceputurile unei repetiţii a neajunsurilor, ce am avut a le suferi în acel period. Ni se pare chiar, că am sta faţă cu o a doua ediţiune a surpriselor de pe timpul aşa ḑisei „campanie memorandiste", ediţiune pe deplin acomodată adevĕratului scop al acelei politice, care a contribuit aşa de mult ca „naivii" noştri „fruntaşi naţionalişti" de dincóce — înţelegem pe cei de bună-credinţă — sĕ ne aducă în strimtórea şi halul, în care ne aflăm până în ḑiua de adĭ cu partid şi popor cu tot.

„Cestiunea naţională", după înţelesul ce i-s'a fost dat de pe la 1891 de către politicianii partidelor militante din România, n'a însemnat nicĭ odată o cestiune anumită, clară şi lămurită de dreptate şi de libertate a Românilor de dincóce de munţĭ, ci era numai espresiunea unei dorinţe vage şi nedefinite de a se ameliora tratamentul Românilor din Ungaria, ca sĕ pótă prinde şi dăinuĭ prietenia fraţilor din regat cu Ungurii, prietenie, ce era impusă, cum scim, de constelaţia alianţei centrale europene. Acéstă „cestiune naţională", ce a fost sulevată chiar şi în parlamentul român, se presentase în realitate mai mult ca o întrebare: care din partidele de guvernamênt sĕ ia cârma ţĕrii, pentru ca tóte sĕ fie aplanate aşa, ca sĕ se pótă ajunge mai curênd la o îndulcire a relaţiilor româno-maghiare.

Multe crestăturĭ are pe răboş politica urmată în „cestiunea naţională" în înţelesul şi în direcţiunea indicată. Fiind lipsită de-o basă solidă şi de motive etice naţionale, find-că urmărea mai ales puncte de vedere ale intereselor de partid şi de bună vecinătate cu regatul ungar, acéstă politică a trebuit sĕ degenereze şi sĕ aibă cu timpul chiar o înrîurinţă fatală asupra luptelor naţionale ale Românilor din Ardeal şi Ţĕra ungurĕscă.

Nu e de lipsă, credem, a intra în amĕnunte, spre a dovedi cele afirmate mai sus. Fasele, prin carĭ a trecut politica, despre care vorbim, şi stricăciunile ce ni-le-a causat şi nouĕ, celor de dincóce, prin faptul, că a vîrît printre noi ideia oportunismului şi a acomodărilor politice pe tótă linia, sunt cunoscute.

Sfaturile, ce ni-le dau adĭ gazetele de dincolo, carĭ preconiséză politica acomodărilor şi a oportunismului şi ne ţin de rĕu pentru încăpăţînarea, ce-o dovedim în nisuinţa de a nu părăsi posiţiunea nóstră istorică şi de drept, merseră în timpul din urmă până a cere de la noi ca, décă nu vor sĕ facă adversarii noştri un pas de apropiare spre noi, sĕ-l facem noi şi sĕ căutăm a îndulci noi înşi-ne, prin acomodarea nóstră la stările actuale, relaţiunile nóstre cu ei!

Orĭ dóră ómenii aşa numitului „curent nou" dela noi nu cugetă şi ei aşa? Nu ne vorbesc ei de politică practică, ce nu e legată, nicĭ de forme, nicĭ de principii, nicĭ de trecut, nicĭ de respectul faţă cu propriele nóstre hotărîrĭ, nicĭ de credinţa faţă cu propriul nostru program naţional?

Nu-i vedem óre vorbind şi scriind cu dispreţ despre partidul naţional român, despre luptele lui din trecut şi despre stăruinţele în apĕrarea postulatelor naţionale înscrise pe stégul lui?

Sunt semne, că jocul de pe vremile de tristă aducere aminte a certelor şi a scisiunei în sinul comitetului partidului nostru e în ajun de a se reincepe în altă formă. Atuncĭ acest joc se desfăşurase sub masca radicalismului estrem naţional, ear cei-ce trăgeau sforile n'aveau nicĭ o remuşcare, că printr'asta se periclitau interesele de esistenţă ale partidului. Acum el se face sub flamura oportunismului şi a principiilor constituţionale, carĭ pentru noi Românii din Ungaria sunt de fapt prin lege şi prin praxă desfiinţate.

Uneltele conscie orĭ inconscie ale politicei, ce şi-a pus acéstă ţintă, ómenii „noului curent" érăşi au dat peste o alegere suplementară de deputat şi vor sĕ repeteze la Pecica, în comitatul Aradului, „acţiunea" dela Nădlac.

Deja ei sunt pe cale a se depărta şi instrĕina şi mai tare de problemele partidului nostru naţional, dovedind astfel, că s'au rupt cu totul de el, şi rĕtăcesc ca nisce corăbierĭ fără busolă.

---

*Braşov*, 11 (24) August.

**Tactica partidelor politice din Austria.** „*Tägliche Rundschau*" din Berlin primesce din Viena scirea importantă despre o schimbare radicală în tactica partidelor politice austriace. Ministrul-preşedinte *Koerber* s'ar depărta de Germanĭ şi s'ar apropia de Cehĭ. Preşedintele partidului poporal german Dr. *Derschatta* a anunţat în adunarea din Graz, că va trece în oposiţie, motivând acéstă trecere cu nouĕle concesiunĭ făcute de guvern Cehilor din Silesia. Acéstă nouă oposiţie nu surprinde pe guvernul Koerber, ba chiar o doresce, căcĭ dintre partidele germane el n'a voit sĕ-şĭ menţină decât pe marii agrarienĭ şi pe creştinii socialĭ, şi a isbuti sĕ provóce o scisiune între aceştĭ din urmă şi între fracţiunile radicale germane. In acelaşĭ timp desarméză şi Cehii tinerĭ. Fruntaşul lor, *Hruby*, a visitat pe Koerber mulţumindu-i pentru încuviinţarea claselor paralele slave în Silesia şi anunţându-i sprijinul aderenţilor sĕi pentru legislaţiunea viitóre. La tómnă, decĭ, guvernul Koerber se va sprijini pe Cehii tinerĭ, pe agrarienii de tóte nuanţele, pe clericalĭ şi creştinii socialĭ şi va avé o oposiţie slăbită în Germanii radicalĭ, Slavii de Sud şi Cehii bĕtrânĭ, carĭ, probabil, vor renunţa a face obstrucţiune.

**Politica Vaticanului şi Franţa.** In urma conflictului, ce s'a ivit în timpul din urmă între guvernul Franţei şi Vatican, s'a svonit, că Papa ar avé de gând sĕ dea instrucţiunĭ credincioşilor francesĭ, ca sĕ sprijinéscă politica partidelor monarchiste. Faţă cu acest svon, corespondentul din Roma al ḑiarului „*Figaro*" publică o desminţire rostită de însuşĭ papa într'o audienţă acordată unui publicist. „Programul nostru — ar fi ḑis papa — este cel al predecesorului meu Leo XIII: Catolicii sĕ nu combată Republica, ci sĕ între în ea, şi ast-fel punĕndu-se pe teren constituţional, îşĭ vor dobîndi partea lor de libertate. Cele-lalte partide nu ofer nicĭ o garanţie, şi décă catolicii s'ar ataşa la ele, nu ar face alta, decât a se divisa. In privinţa acésta nu am de gând a lansa nicĭ o enciclică sĕu alt document. Fiecare îşĭ scie datoria".

## Prietenie maghiară-română.

Sub acest titlu „Conservatorul" din Bucuresci publică următórea corespondenţă, ce o primesce de la băile din *Mehadia*:

La băile Mehadia în ḑiua de 8 August st. n., s'a resolvat una din problemele cele mai dificile, adecă înfrăţirea maghiaro-română în următórele împrejurărĭ:

Cu ocasiunea plecărei din băi a unui simpatic óspe din România şi care de anĭ de ḑile frecuentéză acéstă staţiune balneară, un grupuleţ de tinerĭ din mulţimea Românilor din Regat i-au dat un banchet.

Cu veselie, vorbă multă, lăutarĭ şi altele petrecură tinerii noştri de minune tótă séra, când pe la órele 10 jum., probabil pe la sfîrşitul mesei furăm deşteptaţĭ din somn în sunetul imnului regal român, cântat de musica militară din localitate, precum şi al imnului regal maghiar şi marşul lui Rakoczi, imnurĭ urmate de sgomotóse strigăte de „Ura" şi „Eljen".

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Ştefan-cel-Mare, Mihaiŭ Viteazul şi Mitropolia Ardealului.

Când Mihaiŭ luă, în tómna anului 1599, Ardealul, Ioan de Prislop îi cerù şi mai mult, sĕu Mihaiŭ îi dărui acest dar fără sĕ-l mai întrebe. El făcŭ din casa superintendenţilor calvinĭ o reşedinţă de Mitropolit ardelean al Românilor, din biserica sa o catedrală archiepiscopală şi i făcŭ danii întinse, pe care le supuse jurămêntului Statelor provinciei. De acum înainte, Ioan luă titlul de Archiepiscop şi Mitropolit al Bălgradului, Vadului, Silvaşului, Făgăraşului, Maramureşului şi al episcopilor din Ţĕra ungurĕscă.

Étă lămurirea acestui titlu: Bălgradul e noua Mitropolie. Până atuncĭ nu fusese măcar episcopĭ românĭ în Bălgrad. Bălgradul fusese, după vicisitudinile stăpânilor, al catolicilor supt regii catolicĭ, al calvinilor supt Ioan Sigismund, calvinul, al catolicilor érăşi supt Sigismund Báthory; acum — fără a se goni Naprágy, ajuns episcop unguresc fără credincioşĭ, — el ajunse centrul religios al Românilor supt Românul Mihaiŭ Vodă.

In Vad, Mihaiŭ găsi, la cucerirea sa — cum se vede după un act de hotărnicie pe care l'a făcut cunoscut deunăḑĭ părintele canonic Bunea, — pe un „Vlădică sêrb Ioan Cernai". Acesta luase locul lui Spiridon calvinisantul, care nu se va ivi érăşi decât mai târḑiu, la 1608. Mihaiŭ nu adusese pe Cernai, trimes póte din Moldova, de Ştefan-Vodă Răzvan, a cărui vĕduvă, Marinca avea pe atuncĭ pămênturĭ în apropiere, dér el nu-l goni. Inse îl supuse Mitropolitului sĕu, lui Ioan.

In Silvaş nu mai era alt episcop. El, Ioan, era Vlădica de Silvaş, ajuns Mitropolit.

Făgăraşul, vre-o protopopie calvină până atuncĭ, fusese supus lui Ioan încă din Iunie 1595, de Guvernul ardelean maghiar.

In Maramureş, Mihaiŭ puse pe Sîrghie din Tismana. El a stat la Muncaciŭ, în locul Vlădicăi rutén ce va fi fost până atuncĭ.

„Episcopii ungurĭ" puteau fi protopopii din Bănat sĕu orĭ-ce alţĭ Vlădicĭ ortodoxĭ, din orĭ-ce parte a Ungariei, sĕu mai bine, a Ungariei din „comitatele exteriòre", pe care le reclamă Mihaiŭ.

* * *

Unii cărturarĭ ardelenĭ, carĭ ţin la trecutul cu fantasme frumóse, uitând, că frumuseţea cea bună se radimă pe adevĕr, au atacat, cu convingere şi violenţă, părerea de mai sus. Neţinĕnd sémă de mărturia lui Naprágy, despre clădirea bisericii din Alba-Iulia, de începerea pomelnicului cu numele lui Ioan, de amintirea statornică a documentelor de danie muntene despre ctitoria lui Mihaiŭ, de cârja pe care Mihaiŭ o dărui lui Ioan, de hramul bisericii mitropolitane şi mai ales, de întréga desvoltare a împrejurărilor, — ei au declarat, că menţin, ca bunĭ Românĭ şi istoricĭ mai bunĭ decât cei-ce au exprimat, independent unul de altul, părerea contrară,*) că a fost o veche Mitropolie românéscă în Alba-Iulia, care se constată documentar în veacul al XV-lea.

Étă înse ceva care va închide polemica pentru orĭ-ce învĕţat, pentru orĭ-ce om cinstit.

Se scie, că Mihaiŭ a pus sĕ se scrie, prin Logofĕtul sĕu Teodosie, cronica Domniei sale: din acéstă cronică se păstra partea de până la anul 1597, tradusă în latinesce şi publicată de Silesianul Baltazar Walter.

Inse un fiu de Domn român, Petru Movilă, care stătuse în Ţéra românéscă de la 1618 la 1620 pe lângă alt domn român, fratele sĕu Gavril, a cetit acolo „leatopiseţul muntean", în partea-i pierdută astăḑĭ. El a găsit în el povestirea întemeierii Mitropoliei din Alba-Iulia. Pentru a sci şi mai bine, el a întrebat mai târḑiu şi pe boierii carĭ fusese cu Mihaiŭ peste munţĭ, pe Hrizea Vistierul, apoi Mare-Logofăt, şi pe Dragomir Pitarul,

*) Părintele Bunea a spus'o în acelaşĭ an 1902, când tipăream studiile de istorie bisericéscă ardelenă în *Noua Revistă Română*.

Ce se întîmplase? Cătră sfîrşitul micului ospĕţ al minusculului grup, ca prin farmec devenise marele banchet, unde luau parte acum naţiunile maghiară şi română! Ciocnirĭ de pahare, presentărĭ, dansurĭ executate de maghiarĭ cu românce şi românĭ cu maghiare şi într'o duiósă armonie se asigurau reciproc, că motive de nemulţămirĭ nu există, carĭ ar împiedeca sincera prietinie a Românilor cu Maghiarii! Bine înţeles, că Maghiarii, carĭ aveau în mijlocul lor pe Kossuth, şeful oposiţiunei din Ungaria şi cel mai înverşunat duşman al Românilor de peste munţĭ, delirau de bucuria causată de acéstă coincidenţă, ce părea aranjată mai dinainte.

Toţi Românii au rĕmas surprinşi, audind imnul regal român cântat de musica militară ungară, cu ocasiunea unui banchet, dat de câţĭ-va tinerĭ. Nu se sĕrbătorea de românimea aflată în localitate nicĭ o dată însemnată, pentru a-i da caracterul oficialităţei.

*Colonia* austro-ungară din România aude imnul naţional odată pe an, atuncĭ când ea serbéză printr'un banchet aniversarea nascerei Majestăţii Sale Impĕratul şi Rege Francisc Iosif. Data 8 August st. n., nu reamintesce nicĭ o sĕrbătóre a neamului românesc. Printre comesenĭ se afla şi domnul Vasile Epurescu, vice preşedinte al Camerei. Datu-şia d-sa compt de falşa situaţiune în care se afla? In cazul contrar bine-voiască guvernul a-i încredinţa cel puţin ministerul afacerilor strĕine, căcĭ nu este lucru uşor sĕ resolvĭ marea chestiune a naţionalităţilor conlocuitóre cu Maghiarĭ în jurul unei sticle de şampanie! Şi de data acésta d-sa a dat probă de mare bărbat de stat. Bunii noştri vecinĭ Maghiarĭ au şi exploatat pe loc acéstă petrecere, pentru a trage conclusiunĭ favorabile scopurilor ce urmăresc. In adevĕr la 3 dile după acest banchet, atât de ridiculizat prin finalul sĕu, au publicat un articol în diarul „Budapesti Hirlap“, nr. 222 din 11 August st. n. 1904 întitulat: „Prietenia maghiaro-română“.

Din băile Herculesfürdö ni se scrie: „Este cunoscut că contingentul cel mai însemnat al publicului din Herkulesfürdö îl dă România. In tóte direcţiunile Românii aicĭ sunt părtaşi de atenţia cuvenită. (In sala de lectură nu găsescĭ decât două diare din România). Intre altele de dragul lor s'au făcut liste de bucate românescĭ, ba încă continuŭ li-se pregătesc şi felurite bucate românescĭ“. (Sunt convins că nicĭ cel care a scris aceste rîndurĭ, nu le ia în serios. Când falsificĭ istoria dréptă şi nepărtinitóre şi adevĕrurĭ eterne mĕ întreb: Este greu a falsifica o listă de bucate?)

Mai departe diarul spune, că „Insufleţirea a fost aşa de mare, încât chiar în ochii bărbaţilor străluceau lacrimĭ de bucurie, (nu cumva la masă li-s'a servit şi hrean?), ér imnul regal maghiar, de repeţite-orĭ cerut de Românĭ, Maghiarii l'au cântat şi cu vocea. In mijlocul însufleţirii, ce a urmat după acésta întréga societate festivă a Românilor (întrégă?) şi o mare parte a ungurimii (ba bine că nu) între desele ciocnirĭ de pahare (multe au fost?) se asigurau reciproc de sincera simpatie şi iubire“.

Nu ne îndoim despre acésta. Ce nu spune omul la chef, mai ales cătră sfîrşitul mesei la ciocnirea paharelor! Ilusiunĭ ce au dispărut tuturora, de sigur după câteva óre de somn.

Ca încheiere, diarul maghiar trăgênd spuza pe turtă, cum dice Românul, spune: „A urmat apoi presentarea reciprocă după acéstă petrecere cu dans, la care Românii cu femeile maghiare si Maghiarii cu femeile române dansând, au petrecut veselĭ împreună până târdiu nóptea şi în órele timpurii ale dimineţei, despărţindu-se apoi cu suvenirea dulce a unei serii plăcut petrecută, ér *Ungurii şi în acea speranţă. că strigătul ultraiştilor agitatorĭ Valahĭ de la noi (Ungaria), de acum înainte va afla mai puţin rĕsunet în Bucurescĭ*“.

Articolul ce începe cu prietenie, nu puté termina decât cu veninul în códă, când este vorba de Românĭ.

Rĕndurile din urmă sunt desideratele maghiarilor. ***Este altă cestiune, décă Românii din regat aprobă cele petrecute la Mehadia.***

---

# Rĕsboiul ruso-japones.

După ultimele scirĭ telegrafice venite mai ales din Cifu, nu se póte cunósce adevĕrata situaţiunea la *Port-Arthur.* Scim, că telegramele din urmă vestiseră, că asalturile Japonesilor contra fortăreţei au fost respinse de Ruşĭ şi că după aceste nesuccese, Japonesii sunt decişĭ a mai da un asalt, care décă nu va fi încoronat de succes, ei vor încerca sĕ siléscă prin fóme a capitula garnisóna.

„*Lokalanzeiger*“ primesce din Petersburg scirea, că după ultimul atac al Japonesilor, un teren larg era acoperit de morţii japonesĭ. Mai ales minele suterane rusescĭ au pricinuit o teribilă pustiire în rêndurile japonese. Pe un câmp subminat *s'a prăpădit o întrégă colonă japonesă,* constătătóre din 6 batalióne de infanterie. Séra şi în decursul nopţii multe sute de Japonesĭ rănıţĭ s'au apropiat de forturile rusescĭ, cerênd demâncare şi apă. Ruşii li-au dat mâncare şi beutură, au legat ranele celor rănıţĭ şi i-au trimis la ai lor.

„*Daily Telegraph*“ pretinde a sci din sorginte absolut autentică următórele: De Joia trecută, când au cucerit dealul Lupului şi dealul Verde, Japonesii n'au mai înaintat nicĭ un pas în asediarea cetăţii şi nu li-a succes a sparge linia de apĕrare a Ruşilor, care se întinde dela Liaotieşan spre ost până la golful Taşho. Fortul *Takuşan,* situat spre sud de dealul Lupului, a fost recucerit de Ruşĭ. Aripa stângă a Japonesilor a pĕtruns la ost până la fortul numĕru 3, aicĭ însĕ s'a oprit, findcă se temea de esplosiunea minelor. Operând lângă golful Pigeon şi golful Luisa, lĭ-a succes a ocupa câte-va şanţurĭ. Linia principală însĕ, care este posiţia de apĕrare mai puternică a Ruşilor, este încă dominată de aceştia.

*Agenţia telegrafică rusă* primesce din Cifu scirea, că la 21 August de la 6 óre dimineţa până la 1 óră d. a., Japonesii au bombardat în mod intensiv Port-Arthurul. Tunurile rusescĭ au adus la tăcere bateriile japonese. Japonesii au fost respinşĭ cu marĭ pierderĭ. Intr'aceea flota japonesă a eşit în largul mării.

Despre *situaţiunea în Manciuria* nu se scie nimic positiv. O scire telegrafică din Londra vestise, că *Kuropatkin* şĭ-a retras în mare grabă grosul trupelor spre Mukden şi că *Kuroki* ar fi tăiat retragerea ariergardei rusescĭ. Scirea pare luată din vênt, căcĭ după o altă telegramă, grosul trupelor rusescĭ se află tot în Liaoyang. In Manciuria sunt ploi marĭ, rîurile au eşit din alvie şi au inundat ţinuturĭ întinse.

---

# Englesii în Tibet.

Diarele englese publică scirĭ interesante cu privire la situaţia Englesilor în Tibet. Inaltul consiliu al Tibetanilor lungesce tratările şi aducerea de provisiunĭ devine din ce în ce mai dificilă, aşa că Englesii au fost siliţĭ sĕ procédă la rechisiţii silite.

Generalul Macdonald a trimis la 8 August st. n. pe interpretul căpitan O. Connor cu o scrisóre la uriaşa mănăstire Doipeng, care numĕră 6000 până la 8000 de călugărĭ şi forméză un întreg oraş cu acoperişe aurite. Generalul cerea imediata furnisare de victualii în schimbul unei plăţĭ în numerar, spunênd că în cas de refus va pĕtrunde în mânăstire şi va lua singur ceea-ce cere. Căpitanul O. Connor a fost primit de un numĕr de călugărĭ iritaţĭ cu insulte şi cu pietri, ei îl respinseră şi nu voiră sĕ priméscă scrisórea. El a pus atuncĭ acea scrisóre pe pămênt şi se întórse. Pe drum el audi sunetul clopotelor, prin care se chemau femeile şi copiiĭ, ca sĕ se adune în piaţă.

In scrisóre se acorda călugărilor o oră de reflecţiune. După trecerea acestui timp, generalul Macdonald trimise 1000 de soldaţĭ de infanterie înaintea mănăstirei şi aduse o baterie de tunurĭ, pe care o puse în posiţie de tragere.

In urma acestei desfăşurărĭ de forţe, au sosit 8 călugărĭ cu stégurĭ albe, cerênd răgaz de o di pentru a face repartiţia asupra celor patru părţĭ ale mănăstirei. Patru dintre aceştĭ călugărĭ au fost opriţĭ, ceilalţĭ patru au fost trimişĭ înapoi cu arătarea, décă nu se vor da provisiunile îndată, se va începe atacul. In intervalul acesta au sosit şi trimişii din Lhassa, pentru a ruga pe general, ca sĕ nu între în mănăstire. Li-se rĕspunse, că întru cât nu se vor da provisiunĭ, Tibetanii se pot aştepta la asemenea demersurĭ.

Printr'o scrisóre a generalului Yamghusbaud se acordă un scurt termin călugărilor, dér nu s'a adus nici un sac de provisiune. S'a dat atuncĭ ordin de înaintare. In acest moment se vĕdù un lung şir de călugărĭ eşind din mănăstire cu sarcinĭ, şi înaintarea fù oprită. Când însĕ se vĕdură provisiunile aduse, se constată că era a treidecea parte din cantitatea cerută.

---

# SCIRILE DILEI.

— 11 (24) August.

**Pentru incendiaţii din Câmpenĭ.** Inainte de încheiarea fóiei am primit un apel subscris de d-niĭ: Dr. Laurenţiu *Fop,* Dr. Ştefan C. *Pop* şi Mihail *Cirlea* datat din Abrud, în care se apeléză la inimile generóse a veni în ajutorul nenorociţilor locuitorĭ românĭ din comuna Câmpenĭ, carĭ prin gróznicul incendiu de la 17 August au fost crud încercaţĭ. Acest apel îl vom publica în numĕrul de mâne al diarului nostru.

**Patriarchatul şi Românii** „Politische Corerspondenz“ află din Constantinopol, că patriarchatul a învitat pe metropolitul grec din Ianina, *Soprhonios,* sĕ dea esplicaţiunĭ în privinţa sĕvêrsirei ceremoniei religióse prin care s'a consacrat consulatul român de acolo. Scirea despre acéstă consacrare a pricinuit emoţiune în sinodul patriarchal. In nóptea, care a urmat după consacrare, nisce necunoscuţĭ au murdărit scara, care duce la uşa cea mare a localului consulatului, şi au aruncat cernélă pe pajura românéscă.

**O episcopie sechestrată.** Fóia oficială ungară publică în numĕrul de la 23 August un comunicat al ministrului de culte, prin care se ordonéză sechestrarea averei episcopiei catolice de Rozsnyó. Episcopul Ioan *Ivankovits,* care a fost numit la acest scaun înainte cu şése anĭ, în urma unor merite „patriotice-politice“, a contractat în acest timp la diferiţĭ cămătarĭ un împrumut de $1^1/_2$ milion. Ministrul l'a somat pe Ivankovits sĕ-şĭ dea dimisia, ceea ce episcopul a refusat. Décă Ivankovits nu va renunţa până la terminul ce i-s'a dat, el va fi destituit în înţelegere cu Vaticanul, ér décă va renunţa, i-se va da o pensie şi va fi trimis la mănăstire.

**Biserică şi şcólă nouă maghiară în Bucurescĭ.** Diarul „E—k“ din Cluşiŭ este informat, că colonia maghiară din Bucurescĭ a cumpĕrat un loc viran spre două strădĭ, pe care vor zidi o şcólă mare şi o biserică nouă. Maghiariĭ din Bucurescĭ vor primi subvenţie şi de la guvernul ungar.

**Sinuciderea lui Cornel Pop Pĕcurariu.** „Universul“ din Bucurescĭ sosit adĭ, aduce trista scire, că *Cornel Pop Pĕcurariu* şĭ-a pus sfîrşit vieţii printr'un glonţ în spitalul Colţea, unde era în căutarea d-lui Dr. Stoicescu. Sunt vr'o două lunĭ de când Cornel Pop Pĕcurariu, în vêrstă de 49 anĭ, cădù bolnav de endocardită. Vedênd că bóla nu i-se amelioréză şi neputénd sĕ mai îndure suferinţele, sĕrmanul Pĕcurariu îşĭ puse capĕt dilelor alaltăerĭ la órele 11 şi 10 m. Glonţul de revolver ce şi-l'a descărcat în tîmpla dréptă, i-a provocat mórtea instantenee. La sinucis s'au găsit 15 scrisorĭ, pe adresa mai multor persóne. — Corneliu Pop *Pĕcurariu* e originar din Şard (comit. Alba inf., Transilvania). A absolvat studiile teologice în seminarul din Blaşiŭ, apoi a fost redactor la „Tribuna“ din Sibiu şi într'un proces de pressă a fost osîndit la un an închisóre de stat, osîndă, ce şĭ-a făcut'o în închisórea din Năsĕud. Pĕcurariu trecù apoi în România, unde ocupà postul de revisor şcolar, ér acum în urmă era funcţionar la Creditul rural (Bucurescĭ). Pĕcurariu a fost un caracter sincer şi blând, suflet pĕtruns de dragostea cătră neam. Mórtea lui lasă regrete adêncĭ şi unanime, — Fie-i ţĕrina uşóră!

**Din causa constantei scăderĭ a apelor Dunărei** vapórele austro-ungare, până la nouĕ disposiţiĭ, nu vor mai circula, de cât numai până la T.-Severin şi nu vor mai primi pasagerı, bagaje şi mărfurĭ pentru staţiunile situate mai sus de T.-Severin.

**La congresul de otologie,** ce s'a ţinut la Bordeaux în dilele de 1—5 August v., a luat parte ca delegat din România d-l Dr. Costiniu. D-sa a făcut o comunicare despre influenţa, ce o esercită maşinile de drum de fer asupra urechilor şi sistemului nervos, la mechanicĭ şi fochiştĭ în raport cu combustibilul întrebuinţat în România. Comunicarea sa a stîrnit o interesantă discuţie la care au luat parte mulţĭ congresiştĭ, espunênd acéstă cestiune în ţĕrile lor. După aceea s'a ales o comisiune compusă din d-niĭ Dr. Costiniu, profesor Dr. Gradenigo din Turin, profesor Von Siein din Moscva şi Brockaert din Anvers, care sĕ studieze cestiunea şi sĕ facă un raport pentru congresul din 1908, ce se va ţiné la Budapesta. Diarul „La Petite Gironde“, care face o dare de sémă a congresului, aduce elogiĭ medicului român, pentru comunicarea sa.

**Atentatorul lui Plehwe n'a murit.** Din Petersburg se telegraféză, că contrar svonurilor rĕspândite, atentatorul ministrului Plehwe, *Sasanov* n'a murit, ci se află în deplină convalescenţă.

**Mare furt în Cluşiŭ.** Din Cluşiŭ ni-se scrie cu data de 23 August: Adĭ pe la 2—3 óre nóptea s'a întêmplat un furt ne mai pomenit în Cluşiŭ. Nisce necunoscuţĭ au spart prăvălia unui giuvaergiu şi au furat mai multe obiecte de preţ în valóre de 30,000 coróne Tâlharia s'a întêmplat în mijlocul oraşului la ciasornicarul *Figer,* în piaţa regelui Mathia, în apropierea poliţiei, care cércă sĕ afle pe hoţĭ. Tot corpul detectivilor este alarmat, însĕ tótă silinţa e zadarnică. Până în momentul de faţă nicĭ nu se bănuesce cine sĕ fi fost aceştĭ vênătorĭ de noroc.

**Pădurĭ în flacărĭ.** Din România se anunţă din nou numĕróse incendiĭ, carĭ au pustiit pe o întindere mare mai multe pădurĭ. Prefectura judeţului Vlaşca a comunicat ministeriului de interne, că nisce autorĭ necunoscuţĭ până în present au dat foc pădurei Eforiei spitalelor civile din Bucurescĭ, din Bucşanĭ, judeţul Vlaşca S'au început cercetările pentru prinderea autorilor incendiilor. — O telegramă sosită la ministeriul de interne anunţă, că

---

apoi Mare-Vornic. Din scrisul şi din spusa lor iese limpede, că Mihaiŭ a făcut Mitropolia ardeleană. Etă ce spune chiar Petru Movilă:

Când Mihaiŭ Voevod, Domn al Ţĕrii românescĭ, isgonind pe Batăr Andreiaş, a luat schiptrul Voevodatului ardelean, a venit în cetatea de Scaun, anume Bălgradul şi a voit sĕ zidéscă o biserică pravoslavnică acolo în cetate. Dér preoţii şi orăşenii şi toţĭ boierii, fiind de lege latină, nu-i învoiau sĕ zidéscă, spuind, că ei sunt de lege pravoslavnică şi drept aceia nu vréu sĕ aibă în cetatea lor biserică de altă lege. Domnul le-a dis: „voi nu suntetĭ mărturisitorĭ ai credinţii celei drepte, căcĭ n'aveţĭ darul Sfântului Duh în biserica vóstră“. [Ei au dis:] „Noi suntem pravoslavnicĭ şi avem puterea adevĕrată a darului Sf. Duh, pe care suntem gata cu ajutorul lui Dumnedeu a o dovedi orĭ-când“. Ei voiau sĕ arăte acésta în cértă de cuvinte şi în dovedĭ. Ér el a dis: „Nu, nu cu cértă, ci cu fapta voi sĕ doveditĭ séu eu voiŭ dovedi spre încredinţarea tuturora“. Atuncĭ ei au dis: „Cum va trebui sĕ dovedim alt-fel? Nu se póte în alt chip, decât sĕ arătăm cu cuvêntul Sfintei Scripturĭ“. Atuncĭ el a dis: „Cérta de cuvinte e o ostenélă fără capĕt, dér, fără cértă, vom puté dovedi, cu ajutorul lui Dumnedeu, cel-ce ajută repede. „Sĕ mergem“, spune el, „în mijlocul cetăţii şi acolo sĕ aducă apă curată, şi archiereul meu cu preoţii lui sĕ o sfinţéscă de faţă cu toţĭ; tot ast-fel şi ai voştri sĕ facă acolo, din partea lor, şi după-ce o vor sfinţi, sĕ o punem şi sĕ o închidem în vase deosebite, pecetluind şi eu şi voi cu peceţile vóstre şi apa şi uşile bisericii. Şi deci a cui apă va rĕmâné nestricată, ca şi când atuncĭ ar fi luată din isvor, legea aceluia este cea dréptă, ér a cui se va strica, şi legea sĕ-i fie rea. Căcĭ, décă apa mea va rĕmâné nestricată, după-cum nădăjduesc în Dumnedeu, că va sĕ fie, sĕ-mĭ îngăduiţĭ, fără vorbă, sĕ zidesc biserica, ér de nu, nu voiŭ zidi, aşa cum voiţĭ voi“.

(Va urma.)

focul din pădurea Trupini, jud. R.-Vêlcea s'a stins. Au ars ca 10 hectare. Ministerul de domenii a fost însciințat telegrafic de șeful ocolului silvic Vlașca, că a luat foc și a ars pe o întindere de póte 70 hectare lăstar de 4 anî — pădurea statului din comuna Merenî-Ștefenî din acest județ. Prefectura de Vlașca și șeful ocolului silvic respectiv au deschis o anchetă pentru a dovedi responsabilitățile.

**Producțiune teatrală în Bod.** Corpul didactic din Bod va aranja Duminecă în 15 (28) August o producțiune teatrală declamatorică împreunată cu dans. Inceputul la 7½ séra. Intrarea: locul I 1 cor., locul II 60 banî. Beneficiul net este destinat pentru biblioteca poporală. Se va representa piesa poporală „Așa a fost sĕ fie“, de Alex. Țințariŭ.

**Papa și jurnalistul.** Un jurnalist primit în audiență la Vatican, a presentat papei un condeiŭ, pe care papa l'a binecuvêntat dicênd: „Astădî nu esistă vocațiune mai frumósă, ca vocațiunea de jurnalist. Predecesoriî mei binecuvêntau spadele luptătorilor creștinî, ér eu sunt fericit, că pot implora binecuvêntarea ceriului asupra activitățiî unui jurnalist creștin“.

**Un tînĕr român** doresce a pune în practică o inovație de folos pe terenul telegrafiei. In acest scop îi trebuesc câteva aparate și modele în preț de 500—600 coróne. Care mecenate, mechanic séu instituție culturală i-ar puté oferi sprijin séu ocasiune priinciósă pentru esperimentare? Risicul e redus la minim, fiind-că în cas de nereușită aparatele persistă a-șî avé valórea lor ca atari, ér modelele cel puțin ca materie brută. Pentru informațiî séu oferte, a se adresa la redacția acestui diar.

**Pățania tragedianei A. Sandrock.** Tragediana vienesă Adela Sandrock a încercat dilele trecute pentru prima óră sĕ debuteze în Ischl ca cântăreță de operă în rolul Margaretei din opera „Faust“. Debutul acesta însĕ nu i-a succes și din causa acésta nu mai voia sĕ pășéscă séra a doua în opera Carmen. Directorul teatrului a înlocuit'o deci a doua séră cu o primadonă recunoscută ca bună cântăreță. Publicul însĕ, care se prenumerase înainte și pentru opera „Carmen“, în care tragediana Sandrok avé sĕ debuteze, a cerut baniî înapoi, declarând, că mai bucuros voiesce pe prețurî mari (32 cor. logea, 8 cor. parter) sĕ asculte o „Carmen“ mai inferióră, de cât pe lângă prețurile obicînuite o primadonă cu renume.

**Sciri mĕrunte din România.** In cercurile militare ale ministeriului de rĕsboiŭ se asigură, că *manevrele regale române*, ce au sĕ se țină în Septemvrie în nordul Moldovei, se vor contramanda din causa secetei.

— Ambasada austro-ungară din Bucuresci a cerut ministrului român de interne informațiunî cu privire la tratamentul *supușilor austro-ungarî* în spitalele din România.

— Alaltăerî a isbucnit un foc înfricoșat în comuna Costocleasca (județul Teleorman), prefăcênd acéstă comună aprópe întrégă în cenușe.

**Noua căsĕtorie a fostei principese Chimay.** Din New-York vine scirea, că ex-principesa Chimay s'a căsĕtorit Miercurea trecută la Londra înaintea ofițerului stărei civile cu Signor Guillermo Ricardo, un fost impiegat de drum de fier de naționalitate italiană. Ea făcuse cunoscința lui Signor Ricardo într'o călĕtorie a ei cu bărbatul sĕu țiganul Rigo. Acesta a primit 600 lire sterlinge pentru a renunța la orî-ce pretenție față de ex-principesă și a iscălit o chitanță în acest sens. Noua păreche va petrece luna de miere la Paris, și se afirmă, că Signor Ricardo nu se va mai reîntórce la cariera sa de împiegat de drum de fier. Se spune, că ex principesa e tot atât de frumósă, precum a fost. Ea a declarat unui reporter, care a intervievat'o, că noul ei bărbat este omul cel mai frumos din lume.

---



---

**Situația tesaurului public român.** Situația tesaurului public încheiată de către ministrul român de finanțe la *31 Maiŭ 1904*, se presintă astfel:

In prima parte a acestei publicații se arată, că încasările tesaurului în cele 14 lunî ale esercițiului 1903—1904 s'au urcat la suma de 233.827,714 lei 40 contra 236.363,374 lei încassațî în esercițiul precedent, ceea-ce presintă un minus de 2.565,659 lei 88. Față cu evaluările budgetare încassările totale efectuate presintă un plus de 8.710,714 lei și 40 banî.

Incasările din lunile Aprilie și Maiŭ anul curent au dat 30 milióne 592.176 lei, contra 29.750,051 lei 36, cât a fost în epoca corĕspundĕtóre a esercițiului precedent; de unde un plus de 842,124 lei. Veniturile indirecte au dat în aceste două lunî un plus de 1 milion 698,906 lei, provenițî aprópe în totalitate de la vămî, ceea-ce denotă o crescere a importului în vederea noului regim vamal proteguitor pentru producția internă a României.

La venitul ministerului lucrărilor publice la căile ferate sunt de notat 3.208,000 lei contra 5 milióne lei, cât s'au încassat în epoca corĕspundĕtóre a anului precedent. Cheltuielile primelor două lunî se urcă la cifra de 25.052,477 lei și 67 banî, contra 18.029,027 lei, cât se cheltuise până la 21 Maiŭ 1903. Scădênd suma cheltuită din cea încasată, se constată un escedent pe încasărî în suma de *5.585,182* lei, pe primele două lunî ale anului budgetar curent.

---

## Aiurările unui învĕțător de stat.

Invĕțătorul de la școla de stat din Tököl cu numele *Kovács* Gábor, care a fost câțî-va anî învĕțător și la școla de stat din Bran, luând pildă de la șeful sĕu d-l Berzeviczy, iese în publicitate și el cu un plan de maghiarisare. Kovács e de părere, că prin mijlóce mai blânde procesul maghiarisării Românilor ar dura sute de anî, și de aceea propune înființarea de asile, în carî copiii de Român sĕ fie primițî, începênd de la etatea de 3 anî și ținuțî acolo gratuit până la etatea de 12 anî, chiar și în timpul vacanței.

Kovács îșî publică elucubrațiunea în „*Néptanitók Lapja*“, organul didactic, ce apare în Budapesta sub auspiciile ministeriului instrucțiunei publice și la cerere se trimite gratuit la tóte școlile primare. (Nr. 33 de la 11 August.)

Fiind-că d-l Kovács se ocupă de Românii din Bran, debitând pe socotéla lor diferite fantasii, credem că merită a reproduce în traducere părțile mai marcante ale articolului respectiv, observând că un preot din Bran, după cât suntem informațî, are de gând a trimite o desmințire chiar la „N. L.“ Ĕtă ce spune d-l Kovács:

„Românii din Bran sunt corporalminte bine desvoltațî, uscățivî — ceea-ce se póte atribui hranei insuficiente (?) — la muncă sunt trândavî, orisontul cunoscințelor mărginit, scumpî la vorbă, viclenî, bigoțî, superstițioșî și față cu Maghiarii dușmănoșî (magyar gyülölö). Singurul merit al lor este, că se alipesc morțiș de pămêntul lor neproductiv, cu un cuvênt: în sufletul lor viéză iubirea locului natal. O! de ar cultiva și desvolta acéstă schinteie sfântă în direcție corectă *preoții*, în carî Brănenii au încredere deplină, — și *învețătorii*! Limba maghiară nu numai că nu-șî dau silința a o învĕța, dér chiar și acei, carî forțațî de împrejurărî au învĕțat'o undeva, tăgăduesc, că o sciu. Preoții cu puține escepțiunî sciu ungaresce, dér din gura lor n'am audit vorbă ungurésca, decât cu ocasiunea visitațiunilor făcute de inspectorul școlar, pe care îl însoțiam și cu care ocasiune pe preoțî încă îi aflam la școlă.

„Invĕțătorii predau la școlă în limba românéscă, ér ungaresce îi pun pe elevî sĕ memoriseze câteva cuvinte, décă fac și atâta. Asta însĕ trécă-ducĕ-se, dér s'a întêmplat, că inspectorul a întrebat pe un elev, firesce romănesce, căcî ungaresce n'ar fi înțeles: „Cine este regele nostru?“ și rĕspunsul a fost: „*Carol*“. Care este țéra nóstră?“, rĕspuns: „*România*“. Óre trebue dovedî și mai palpabile pentru arătarea sentimentelor și tendințelor lor antimaghiare? Și acesta este un fapt întêmplat.

„Décă se află câte un învĕțător idealist, care ascultând vocea consciinței, arată devotament pe terenul educațiunei patriotice, se expune a-șî găsi școla gólă și închisă, ér el isgonit din postul sĕu. Același lucru i-s'ar întêmpla de altmintrea și în casul când ar cere ajutor de la stat, cu tóte că bine lî-ar prinde câte un ajutor pe lângă salarul lor mic de câte 120—200 fl.; însĕ de geaba, nu se póte face trădător de patrie, — adecă după concepția lor. —

„Adevĕrat, că trebuințele lor nu sunt marî, căcî am cunoscut un coleg, care funcționa la școla centrală — ceea-ce va sĕ dică mult, — care îșî ducea la școlă o cépă, pâne de 2 cr. și puțin oțĕt, și de obiceiŭ atâta îi era prândul. Din salarul sĕu de 200 fl. șî-a și economisit o avere de 20—25 mii de fiorinî. Firesce, banii și-i-a dat pe camătă și de sigur nu va fi încassat numai 5%. Acest coleg șî-a zidit o casă, dér póte nicî până în diua de astădî nu a terminat'o, fiind convins, că décă o va termina, și el va muri. La acest fel de gândire, credem, că e de prisos orî-ce comentar.

„Părinții, carî îșî dau copiiî la școlî secundare maghiare, sunt persecutațî. Décă însĕ tînĕrul a ajuns la universitate, nu-l mai supĕră. Atuncî deja îi este îmbibat sufletul de sentimente antimaghiare și în timpul vacanței îșî dau curs liber acestor sentimente. Adesea se pun sĕ cânte cântecul rebel (?) „*Deșteptă-te Române*“, firesce numai când nu sunt prin apropiere urechî nechemate, ca sĕ audă. Aceștî indivizî sunt spre detrimentul patriei, căcî terminându-șî studiile, trec în România și banii statului, ce s'au cheltuit cu dênșii, sunt pierduțî. Er décă rĕmân în patrie se fac nisce agitatorî sanguinarî (vérmes.)“

După acestea d-l Kovács îșî espune planul sĕu amintit mai sus, la care redacția face observarea:

„Admitem că s'ar puté procede și în acest chip, dér nu putem întreține din fondurî publice pe socotéla populațiunei din țéră mlădițele romane, cât timp interesul lor propriu și datoria patriotică le este, sĕ înveţe și limba maghiară“.

---

## ULTIME SCIRI.

**Londra**, 23 August. „Times“ este informat din Shangai, că e temere sĕ nu se producă în acel port conflicte sensaționale. Au sosit deja acolo nisce torpilóre japonese. Vasele rusescî „Askold“ și „Grozovoi“ refusă de a eși din port. Consulul rusesc a rĕspuns viceregelui chines de acolo, că nu are dreptul de a soma vasele de rĕsboiŭ rusescî, carî se află în port, sĕ iese de acolo, séu sĕ desarmeze. Conflictul se înăsPresce.

Ultimele telegrame confirmă scirea, că la *Port-Arthur continuă a se da o bătălie înspăimêntătóre.* Toțî atașații militarî streinî au plecat din Port-Arthur. Asaltul definitiv asupra Port-Arthurului este iminent.

**Berlin**, 23 August. Din Petersburg vine scirea, că Japonesii au bombardat erî orașul Korsakow din insula Sachalin. Bombardarea n'a pricinuit pagube. Flota japonesă s'a retras.

**Viena**, 23 August. Căpitanul de stat major austro-ungar trimis pe câmpul de rĕsboiu, a trimis ministeriului comun de rĕsboiŭ un raport interesant. Japonesii tainuesc absolut operațiunile lor. Ei nu împărtășesc nicî odată resultatul ciocnirilor. Atașații militarî streinî nu sunt lăsațî sĕ se îndepărteze la distanțe mai marî de 5 chlm. Corespondenții diarelor streine părăsesc unul după altul teatrul rĕsboiului, deórece nu li-se împărtășesce nimic și censura japonesă le suprimă raportele. Credința generală e, că Port-Arthurul va resista încă mult timp.

**Petersburg**, 23 August. Tóte trupele de artilerie din Petersburg au fost mobilisate Luna viitóre ele vor fi trimise pe câmpul de rĕsboiŭ.

„Novoje Vremja“ spune, că lupta navală dintre escadra de la Wladiwostok și flota lui Kamimura, a fost una din luptele cele mai teribile. Pe vasele japonese erau 150 tunurî, pe vasele rusescî 70 tunurî. 503 soldațî marinarî rușî au fost ucișî séu rănițî.

**Fuzan**, 23 August. De la cartierul general japones se anunță, că trupele japonese au înaintat până la trei milurî spre ost de Liaoyang. Lupta cea mare se va da, probabil, încurênd.

---

## Diverse.

*Chinesóicele.* Putem sĕ le împărțim în două categorii: femeile bogaților chinesî și femeile burghese.

Bogatele chinesóice trăiesc închise într'un fel de apartament special pentru femei cum este „haremul“ turcóicelor unde nu póte sĕ pătrundă o privire indiscretă. In aceste haremurî trăiesc femeile cumpĕrate de bărbații lor încă din fragedа lor copilărie, pentru a puté în linisce sĕ le înfrumsețeze picióreIe. Acéstă înfrumsețare constă în barbarul obiceiŭ de a desfigura picióreIe, strîngêndu-le într'o presă în așa mod, încât din cele cincî degete sĕ formézá o bucată de carne mică cât un singur deget. Acest mic deget este îmbrăcat într'un fel de pantof în formă de técă împodobit cu panglicuțe de aur înconjurate de jeurî strălucitóre.

Și tóte aceste sclave ale capriciului bărbătesc nu părăsesc apartamentul lor, decât odată pe an la sĕrbătórea anului nou. Numai atuncî, îmbrăcate în haine scumpe, cu cocul ridicat pe cap, cu sprâncenele vopsite, merg încetinel înconjurate și sprijinite de servitóre, fiind-că abia pot sĕ meargă pe acele pióre minuscule, făcêndu-șî visite reciproce. Restul anului stau închise în casă, răzimate pe o măsuță, de-asupra căreia pe o tavă de fildeș se găsesce lucrul lor manual. Cea mai mare parte a timpului o petrec fie brodând, fie mai ales pictând diferite florî fantastice și buchete de o cochetărie orientală. Décă nu pictéză, atuncî chémă pe servitórele ca sĕ le distreze prin cântecele lor exotice, cântate fie din gură fie din ghitară.

Fete tinere, încă din fragedа lor copilărie, cu corpurile lor slabe, cu brațe mișcătóre, vopsite la fețe, îmbrăcate în mod estetic chinezesc, danséză, cântă cu ghitarele diferite cântece, unele prin care se face apologia primăverei și a nopților de primăvară, altele reluând despărțirea celor amorezațî. Tóte aceste creaturî plăpânde vin din satele și orașele depărtate în centru și în mijlocul orașelor marî ele sunt angajate de diferite societățî de exploatare, unde învață sĕ-șî câștige existența prin propria lor muncă. Aceste ființe nu sunt părăsite de familiile lor, cum ar crede cineva. Fie-care chines, cum ajunge ca sĕ pótă plăti o femeie, cu bucurie î-șî alege printre aceste trubadure. De aceea familiile le lasă bucuros sĕ plece de acasă, avênd siguranța, că mai târdiu îșî vor aranja o viață fericită.

---

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

---

## Cursul la bursa din Viena.

Din 22 August n. 1904.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 118.95 |
| Renta de coróne ung. 4% | 97 10 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% | 88.60 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4% | 97.50 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 98.50 |
| Impr. ung. cu premii | 206.50 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin | 161.75 |
| Renta de hârtie austr. | 99.25 |
| Renta de argint austr. | 99 25 |
| Renta de aur austr. | 119.20 |
| Renta de coróne austr. 4% | 99.30 |
| Bonurĭ rurale ungare 3½% | 90.90 |
| Losurĭ din 1860. | 153 — |
| Acții de-ale Băncei austro-ungară | 16.07 |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit | 754 — |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit | 641.25 |
| Napoleondorĭ | 19.05 |
| Mărcĭ imperiale germane | 117.17½ |
| London vista | 239 65 |
| Paris vista | 94 87 |
| Note italiene | 94.95 |

## Cursul pieței Brașov.

Din 24 August n. 1904

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 18.94 | Vênd. | 19 01 |
| Argint român. | „ | 18.84 | „ | 18.96 |
| Napoleond'orĭ. | „ | 19.03 | „ | 19.12 |
| Galbenĭ | „ | 11.20 | „ | 11.30 |
| Ruble Rusescĭ | „ | 2.52 | „ | 2 54 |
| Mărcĭ germane | „ | 117.20 | „ | 117 40 |
| Lire turcescĭ | „ | 21.50 | „ | 21.60 |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 101.— | „ | 102.— |

## Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

**se pot face orĭ și când pe timp maĭ indelungat séu lunare.**

**„Fortuna“**

**institut de credit și econ., societate pe acțiĭ.**

## CONCURS.

Pentru ocuparea postului de cassar la institutul de credit și economiĭ, societate pe acțiĭ „Fortuna“, se escrie concurs cu salarul de 800 corone, care după serviciul de un an se póte ridica la 1000 cor.

Doritoriĭ de a ocupa acest post au de așterne cererile până la **20 Septemvrie 1904**.

Condițiunile pentru acest post sunt: că au practisat la vre-un institut în mod demn de încredere, séu dacă nu au practisat se dovedéscă că au absolvat vre-o școlă comercială și se aibă și cauțiunea recerută în statutul institutului.

Din ședința direcțiuniĭ institutului de credit și economiĭ, societate pe acțiĭ „Fortuna“, ținută în Rodna-veche, la 20 Aug. 1904.

Ioan Issip,
**director.**

1—1.1469.

**Un ucenic** din casă bună cu cel puțin 2—3 clase gimnasiale sau reale se primesce în prăvălia D-lui Iosif Onițiu succ **I. candrea**, în Sas-Sebes. 1440. —6.







## Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

**Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1904.**

### Plecarea trenurilor din Brașov.

**Dela Brașov la Budapesta:**

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

**Dela Brașov la Bucurescĭ:**

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
(* Circulă numai până in Predeal)

**Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:**

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

**Dela Brașov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)**

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
IV. Trenul mixt la óra 6·14 m. dim.
(Nu mai dela Iunie Dumineca și în serbătorĭ).

### Sosirea trenurilor în Brașov:

**Dela Budapesta la Brașov:**

I. Tren acc. p. Arad la órele 5·07 m. dim
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

**Dela Bucurescĭ la Brașov:**

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10·14 m séra.

**Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov**

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. séra.*)
(* au legătură dela Tușnad.)

**Dela Zêrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)**

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 7·43 séra.



## A V I S.

Prenumerațiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face și reînoi orĭ și când la 1-ma și 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonențĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arete și posta ultimă.

**Administraț. „Gaz. Trans.“**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop** și la **Eremias Nepoții.**